Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

**Nota actief openbaar**
Ja

**Directoraat Generaal Volksgezondheid**
Directie Publieke Gezondheid

**Opgesteld door**
[redacted]

Aan Minister VWS

Deadline: 22 september 2026

22/9126

[redacted]

# nota

**TER BESLISSING**

Aanbieding Gezondheidsraadadvies Prenatale screening: de 13-wekenecho

**Datum**
3 september 2026

**Kenmerk**
4509454-1102904-PG

**Zaaknummer**
1102904

**Bijlage(n)**
1

## 1. Aanleiding

In december 2024 heeft toenmalig staatssecretaris JPS Karremans de Gezondheidsraad gevraagd om te adviseren over het eventueel structureel aanbieden van de 13-wekenecho.[1] Op 22 september 2026 publiceert de Gezondheidsraad zijn advies hierover. Met deze nota wordt de aanbiedingsbrief aan de Kamer aan u voorgelegd.

## 2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd bijgevoegde Kamerbrief te ondertekenen en op de dag van publicatie aan de Kamer te verzenden. De deadline is 22 september 2026.

NB het definitieve advies van de GR komt ook voor ons in de middag van 22 september beschikbaar.

## 3. Kernpunten

Met bijgevoegde brief biedt u het advies *Prenatale screening: de 13-wekenecho* van de Gezondheidsraad aan. Daarbij geeft u aan dat u binnen de gebruikelijke termijn van drie maanden met een beleidsreactie komt.

Achtergrond 13-wekenecho

Met de 13-wekenecho kunnen ernstige aangeboren afwijkingen bij het ongeboren kind worden opgespoord, zoals een open rug. Het doel van de screening is het bevorderen van de reproductieve autonomie van zwangeren. Sinds 1 september 2021 biedt de overheid de screening aan in het kader van wetenschappelijk onderzoek, via de IMITAS-studie.[2] Het wetenschappelijke onderzoek volgde op een advies van de Gezondheidsraad uit 2016.[3]

Met de IMITAS-studie is gekeken hoe zwangeren (en hun partners) de 13-wekenecho ervaren, wat de opbrengst is en welke impact het toevoegen hiervan heeft op de reguliere geboortezorg. De studie liep in eerste instantie van 1 september 2021 tot 1 september 2024. Uiteindelijk zijn de laatste resultaten een

[1] Bijlage bij Kamerstukken II 2024/25, 29 323 nr. 181.
[2] IMITAS staat voor IMplementation of fIrst Trimester Anomaly Scan.
[3] 'Prenatale screening', Gezondheidsraad, https://www.gezondheidsraad.nl/documenten/2016/12/22/prenatale-screening (22 december 2016).

jaar later, eind 2025, opgeleverd. Uw voorganger heeft de Kamer in februari 2026 laten weten de Wbo-vergunning en het aanbod in onderzoeksverband te verlengen tot 1 januari 2028.

Kern van het advies
De Gezondheidsraad adviseert om de 13-wekenecho niet structureel aan te bieden in de oorspronkelijke opzet. Uit de IMITAS-data blijkt dat de voordelen van de 13-wekenecho zoals uitgevoerd in het eerste jaar niet opwegen tegen de nadelen op populatieniveau. Een groot aantal echo's werd verricht (ca. 130.000) om een beperkt aantal afwijkingen te diagnosticeren (531). Daarbij was bij meer dan de helft van de verwijzingen sprake van een fout-positieve uitslag (775 uit 1313) en een aanzienlijk aantal afwijkingen werd gemist (1164). De Gezondheidsraad vindt wel dat de screening an sich de reproductieve autonomie kan bevorderen. Zo hebben zwangeren bijvoorbeeld meer bedenktijd voor het al dan niet uitdragen van de zwagerschap en de gevolgen daarvan. De Gezondheidsraad benadrukt dat de gegevens van het eerste jaar van het wetenschappelijk onderzoek mogelijk geen goed beeld geven van de huidige situatie. De Gezondheidsraad ziet het belang van het vergroten van de reproductieve autonomie en benoemt daarom verbetermogelijkheden, zoals het aanpassen van het echoprotocol of het combineren van screeningstests. De Gezondheidsraad beveelt aan om de uitvoerbaarheid van verbetermogelijkheden te verkennen en benadrukt dat het van belang is om dat te doen op basis van recente gegevens.

## 4. Toelichting

*a. Financieel-economische gevolgen, arbeidsmarkteffecten en regeldrukeffecten*
N.v.t.

*b. Juridische aspecten*
N.v.t.

*c. Politieke en maatschappelijke context*
Het besluit om de 13-wekenecho landelijk aan te bieden in onderzoeksverband geschiedde onder grote politieke druk: vanaf 2018 heeft de Tweede Kamer er via verschillende Kamervragen en moties voor gepleit om landelijk wetenschappelijk onderzoek naar de 13-wekenecho zo snel mogelijk van de grond te krijgen. In het advies van de Gezondheidsraad staat hoe beroepsgroepen zijn betrokken bij de totstandkoming van het advies. Er zijn geen officiële standpunten van betrokken beroepsgroepen over de 13-wekenecho opgevraagd.

U zegt met deze brief toe om zo spoedig mogelijk met een beleidsreactie op het Gezondheidsraadadvies te komen.

## 5. Afstemming
Niet verder afgestemd.

## 6. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.